

ELHUYAR: Historia eta egitasmoak

ELHUYAR taldea 1972an jaio zen, Donostiako Injineru Eskolako ikasle-talde bat eta beren ikasketak amaitu berriak zituzten injineru batzuk euskara ezagutza zientifikoaren eremuan erabilkeko egokitzea helburutzat harturik, Donostiako Circulo San Ignacion biltzen hasi zirenean.

Taldearen xedeei zegokienez, bere ibilbidearen lehen urteak termino zientifikoak lantzen eta batxilergorako Fisikako testuliburu bat sortzen eman ziren. Aipagarria da halaber, ELHUYAR taldeak urte haietan Udako Euskal Unibertsitatea (UEU) sortzeko eta finkatzeko egin zuen lana.

Geroago, 1974ean, taldea ELHUYAR aldizkaria argitaratzen hasi zen: zientzi gaiei buruz erabat euskaraz idatzitako lehen aldizkaria, hain zuzen. Aldizkari hau taldearen bozeramaile eta bilgarri izan zen hurrengo urteetan, baita zientzi ezagutzaren eremu guztietatik zetozen lankide berrien erakargarri ere. Lankide berri hauei esker hasierako injineru-talde hura Zientziaren adar desberdinetako doktore-, lizentziatu- eta ikasle-talde bihurtu zen, denak elkartzen zituen helburu bat zutelarik: zientzia euskaraz egitea.

Urteak joan ahala, taldearen barrutia hedatu egin zen, euskara komunikazio zientifikorako hizkuntza gisa erabiltzearekin zerikusia zuten beste arlo batzuetara.

1984ean Eusko Jaurlaritzak ONURA PUBLIKOko elkarte izendatu zuen (E.H.A.A.ko ekainaren 12ko 190/1984 dekretua).

Gaur egun ELHUYAR taldearen lan espektroa oso zabala da. Alderdirik aipagarrienak honako hauek dira:

- ELHUYAR eta ELHUYAR Zientzia eta Teknika aldizkariak argitaratzea. Lehenengoa seihilabetekaria da eta ikerketa lanak argitaratzen dira bertan. Bigarrena hilabetekaria da eta zientzia eta teknikaren dibulgazioa du helburu. Azken hau, beste

hizkuntza batzuetan argitaratutako antzeko beste aldizkarien ezaugarrietara egokitzen ari da hiletik hilerara.

- Euskarazko hezkuntz materiala prestatu, landu eta argitaratzea. Oinarrizko Heziketa Orokorretik hasi eta Unibertsitaterainoko hezkuntz materiala landu izan du: 150 liburutik gora, 44 bideo zinta (gehienak Britainia Haundiko BBC etxearekin lankidetzan). 25 ordenadore-programa, 3 diaporama eta munduko mapak (atlas, globo eta hormiruditan). Une honetan abiatzen ari den irakaskuntzaren erreformaren erronkari aurre egiteko, lan-talde desberdinak osatu dira behar diren proiektu kurrikular eta materialak sortzeko.
- Orain arte nagusiki hezkuntzarako erabilitako bide horiek eta CD-ROM bezalako teknologia berriagoek hezkuntzari eta, oro har, komunikazioari eskaintzen dizkioten aukera berriak urratuz, multimedien arloa lantzen dihardu. Esandakoaren adibide gisa, Gipuzkoako Foru Aldundiarekin elkarlanean "Gipuzkoa Ezagutuz" deituriko CD-ROM aipatu behar da, hau abenduan bukatuko delarik.
- Entziklopediagintza. Oinarrizko kontsulta-materialean dagoen hutsuneaz oharturik, 100.000 bat sarrera inguruko datu-basea eraiki da, lexiko arrunt eta berezitu nahiz izen berezietz (Euskal Herriko zein kanpokoez) osatua. Sarrerren definizioez gainera, milaka irudi, argazki eta taula osagarri hornitu da. Aldi berean, datu-base hau etorkizunean etorriko diren beste produktu entziklopedikoen aintzindari izango da eta hizkuntzaren industria deituriko lan-eremu berriaren oinarriak ezarriko ditu.

Lan hau Eusko Jaurlaritzako Kultur Sailarekin sinaturiko hitzarmenaren bidez garatzen ari da.

- Urtetan irakasleei eta enpresa zein administrazioko langileei euskara teknikoazko ikastaroak ematen aritu ondoren, enpresetako hizkuntz gestioaren alderdi guztiak landu eta horiei buruzko informazioa eskaintzea du beste lan-esparru bat. Enpresetan euskararen erabilera areagotzeko mikroplangintzak diseinatzen ari da une honetan. Eusko Jaurlaritza eta Euskal Herriko Autonomi Elkarteke hiru Diputazioekin sinatutako hitzarmenaren babesean.
- Itzulpen teknikoak egin eta hizkuntz aholkularitza eskaintzen die erakunde publiko nahiz pribatuei.

- Ekonomia, Fisika, Kimika, Matematika eta teknologia bezalako jakintzagai desberdinetako mintegiak ditu.

Oro har, zientziaren dibulgazioarekin zerikusia duten beste ekintza batzuk ere burutzen ditu, hala nola hitzaldiak, irratietan emankizunak, etab... Halaber, hainbat Erakunderekin kolaboratzen du (Udako Euskal Unibertsitatea, Euskal Herriko Unibertsitatea, UZEI, Ikastolen Federazioak, etab...)

Azkenik esan beharra dago taldeak lortu duen finkapen eta egonkortasunean garrantzi handia dutela partaide diren edo partaide izan nahi dutenekin egiten diren bilera irekiek, horietan lantzen bait dira etorkizunean urratu beharreko bideen nondik norakoak.

Joxerra Aizpurua